

Forfatter: Helgesen, Poul

Titel: Udrag fra Chronicon Skibyense

Citation: Helgesen, Poul: "Skrifter af Paulus Helie 6. Bind / ved Marius Kristensen og Hans Ræder. - 1937 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab", i Helgesen, Poul: *Skrifter af Paulus Helie 6. Bind / ved Marius Kristensen og Hans Ræder. - 1937 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*, 1932-1948, s. 112. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-helg06val2-shoot-idm140415584886496.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: *Skrifter af Paulus Helie 6. Bind / ved Marius Kristensen og Hans Ræder. - 1937 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*

Anno ab orbe redempto .1528. defecit ab ecclesie unitate tota pene Malmogia, sub predicatore quodam Nicolao uasculario, olim sacerdote, tunc uero apostata perfidissimo. Hic, mira regnandi libidine, in; illius ciuitatis populo negotiabatur, quod esset rerum alioqui nouarum cupidissimus. Erat autem 113 uascularius iste homo plane indoctus bonarumque disciplinarum plane rudis, nullius etiam iudicij, sed uulgari lingua mire facundus et disertus, ac plusquam credi possit audax et temerarius. Cui eodem anno contigit socius et coadiutor, alius quidam apostata de ordine sanctispiritus, Ioannes sitularius uulgo dictus, Nicolao parum | doctior, sed tamen authoritate minor. Vterque Malmogensis erat. Nec Christi uerbum (non est propheta sine honore nisi in patria sua) de illis impletum est, quia in sua patria habiti sunt uiri magni pretij, quamuis obscuris parentibus essent nati. Hii docebant populum, diuos omnes blasphemare, omnia sacra Christiane religionis conculcare, sacramenta irridere, opera bona damnare, prophanare templa deo dicata, demoliri sacras aras, flammis ultricibus dare diuorum statuas, ridere ieiunia, solennes ac publicas preces, et quicquid hactenus seruatum est a fidelibus pro uirtutum custodia, uel ad cohibendam carnis lasciuiam, aut ad promouenda pietatis studia, contemnere etiam publicam et multis seculis approbatam ecclesiasticorum authoritatem, eiicere monachos, spoliare templa, ui occupare monasteria. Dicebant autem mira impudentia, a temporibus apostolorum non esse uerum et germanum in orbe predicatum euangelium, nec ullos tantisper fuisse ueros syncerosque Christianos nisi eos tantum, quos ecclesia semper pro hereticis habuit. Vnde et impudentissima impudentia ac stolidissima stoliditate dicebant, omnes pontifices Rhomanos, fidei nostre doctores, esse et semper fuisse ipsissimos antichristos, nec alium antichristum expectandum. Vniuer-|sos uero tocius orbis episcopos, 114 prelatos, monachos, sacerdotes et clericos Rhomano pontifici parentes, esse papistas atque Rhomane tyrannidis satellites. Proinde quicquid hactenus habitum sit sacrosanctum, ac ueluti ab apostolis et apostolorum auditoribus nobis traditum religiose seruandum, ut est sacer ritus celebrandi missam, uotorum obseruatio, ciborum abstinentia, defunctorum commemoratio, sacramentorum administratio, bene operandi studium, aliaque multa, que ad uirtutum scholam pertinent, aiebant esse papistica atque Rhomane auaritie figmenta, nec quicquam uolebant esse ad salutem consequendam necessarium, preter unam solam fidem, opera magis esse oneri quam honori, quod sint inanis glorie atque hypocrisis ineuitabilis materia. Adeo cecutiebant miseri homines, ut propter quarundam rerum abusum, ac quosdam impios Pontifices, mallent confondi ac subuerti omnia Christianismi sacramenta, ac pietatis rudimenta aboleri, quam quorundam impuritatem ad calculum et correctionem uocari. Habebant autem omnes eiusdem factionis sectatores uirulentissimas atque maledicentissimas linguas, quando absterso omni pudore nihil frontis erat in illis. Quandoquidem uiros sanctissimos, | martyres et confessores (quorum memoria fuit semper sacrosancta) non uerebantur appellare lupos, impostores, seductores, fures, animicidas et latrones. Et cum hec agerentur, erant ciuitatis Malmogensis consules Vestphalus quidam leorgius Cocus, faber monetarius, homo preter usuram, peculatum et imposturam, etiam multis adulteriis infamis, et quidam Iacobus Nicolai, ut natu maior, ita impietate ac impudentia altero non inferior. Hii duo 115 uiri, sacrilegiis et perfidia insignes, fecerunt Malmogiam esse latronum speluncam, omniumque desperatorum et apotastarum asylum. Porro cum uidissent, prefatos contionatores ob erudicionis inopiam non satis posse nouatam tueri religionem, si quandoque ueniret in concertacionem, uocatis ad se duobus apostatis de ordine Carmelitarum postea ad omnem impietatem abusi sunt. Primus erat nacione Battauus, lector Franciscus nomine, alter Sialandus ex Nestuedia oriundus, lector Petrus Laurentij, Francisco non solum tunc impudentior, sed etiam natu grandior. Hic Petrus factus est ciuitatis Cancellarius. Editis enim aliquot libellis, conatus est hereticorum more, innouate apud Malmogenses religionis rationem reddere, qua in re se torsit uehementer, | casso tamen labore, quando impietas contra pietatem nichil efficaciter statuere potest. Iste Petrus, uxore ducta, perseuerauit in sua perfidia, impudentior seipso factus. Proinde Battauus ille Franciscus multo tempore sue perfidie uirus dissimulauit, in abusus ac malos mores uehemens declamator, interea nihil errorum admiscens pertinaciter et contentiose, alioqui de multis thematibus libere disputans. Verum hac cunctatione factus est omnium nocentissimus. Principio enim uidebatur mitigaturus correcturusque ea, que primorum <contionatorum> uel impudentia uel imprudentia irrepserant in ecclesiam Malmogensem, idque ad normam ecclesiasticorum dogmatum. Hoc autem faciebat, ne uideretur edificare super fundamento ab aliis iacto, alioqui erat opinione, sententia, studio, et affectu aliis omnibus deterior, sceleratior, impudentior, qui postea quam multis spem 116 perpetui celibatus fecisset, captus insano amore, duxit et ipse puellam quandam uxorem, inuitis eiusdem puelle curatoribus, omnibusque amicis reclamantibus, qui ut incredibilem libidinis sue furorem coniugij titulo fucaret, bis librum edidit de sacerdotum, monachorum ac monialium coniugio, uernacula lingua, uerum calumniis et mendaciis adeo plenum, ut | sit <ipso> mendatio mendatior, et ipsa calumnia calumniosior. Nam coniunx factus, adeo mutauit ingenium, frontemque perfricuit, ut omnium Lutheranorum impudentissimus factus, multa et scripsit et docuit impudentissime, nullo iudicio, nullo item consilio, sed sola ambitione cecus, erat enim quoddam glorie mancipium.